

Vulcan (Paroșeni) - Vârful Pilugu Mare - Piatra Iorgovanului - spre Munții Godeanu

DRUMETIE

Dificultate:
dificil

Distanță:
48.0 km

Durată:
20h 30min - 22h

Urcare:
3426 m

Coborâre:
2118 m

Vârf:
2430 m

DETALII TRASEU

Sectoare hartă

26 sectoare

Indicații de parcurs

Acest traseu urmărește creasta principală de sud a masivului (interfluviul dintre Jiu și Strei). Pentru parcurgerea sa sunt necesare mai multe zile de mers. Se desfășoară mult timp la mare altitudine. În vestul Municipiului Vulcan, se desprinde din DN66A un drum asfaltat (str. Minei) care merge către I.M.Paroșeni. Locul este marcat cu un "monument" de beton și piatră pe care scrie I.M.Paroșeni. După aproximativ 300 m de la DN66A, trecem un pod peste Jiu de Vest și peste calea ferată, lăsăm în stânga I.M.Paroșeni și deși drumul principal o cotește la dreapta, noi urmăm direcția înainte, pe un drum nemodernizat, care trece peste o cale ferată industrială și începe să urce pe deal. Marcajul este nou (TG). Trecem pe lângă gospodării, pe lângă un rezervor de apă și ieșim la fânațe. Priveliștea e tot mai cuprinzătoare, văzându-se Munții Vulcan cu aglomerarea de cabane - stațiunea Straja și instalațiile de schi din Straja și din Pasul Vâlcan, orașele miniere din vale, Parângul etc. Un triunghi de pe un cireș aflat pe stânga drumului ne spune să părăsim drumul pietruit și să continuăm pe altul înierbat. Continuăm pe acesta din urmă, intrăm în pădure și întâlnim un drum forestier mai serios, care a fost folosit la transportul lemnului. Urcăm pe acesta, iar la ieșirea din pădure ajungem la stâna Paroșenilor, nefolosită, în stare avansată de degradare, aflată în dreapta drumului. Odată ajunși în creastă, cotim stânga, trecem o porțiune de pădure - aici marcajul TG dispăre - lăsăm în stânga o stână funcțională, trecem pe lângă o troiță făcută de ciobanii de la stână și urcăm în Vf. Pietrei, calcaros, ce ne oferă un frumos punct de belvedere. Dacă vremea nu ne ajută, acest vârf poate fi ocolit prin dreapta. Continuăm pe creasta ce pe vreme frumoasă poate fi urmărită cu ușurință peste Vârful Zănoaga (înierbat), peste un vârf cu jnepeni arși, iar apoi coborâm într-o șa la care a urcat pădurea. Avem de traversat o porțiune de pădure de aproximativ 850 m. La ieșirea din pădure, dacă ne abatem spre stânga circa 200 m găsim un izvor. De la ieșirea din pădure, poteca se unește cu un drum mai serios, construit de firma care instalează un parc eolian, drum pe care-l vom urma de acum înainte mai multă vreme. La început, acest drum face 2 serpentine, apoi trece pe lângă un stâlp cu echipamente eoliene, trece pe lângă niște stânci izolate și ajunge într-o intersecție de 4 drumuri (un X). Drumul din stânga (sud) coboară la niște stâne (Sterminos), iar cel din dreapta (nord) la Baru, pe la Refugiul Tulișa (marcat cu CG pe porțiunea Baru-refugiul). Continuăm pe drum înainte, ocolim prin sud două vârfuri și trecând printr-un pâlcc de pădure de molid câștigăm altitudine. Apoi lăsăm drumul bun care continuă pe Culmea Baru și apucăm un drum mai puțin umblat spre stânga, care ne urcă în culmea Tulișa-Baru. Ocolim Vf. Tulișa prin nord, trecem pe lângă o momâie mare și coborâm în Curmătura Tulișa, unde sunt instalate 2 cruci și unde întâlnim marcajul CG care vine din Uricani. Din Curmătura Tulișa urmează o coborâre ușoară printr-o zonă defrișată până în Curmătura Făgețel, cel mai jos punct de pe creastă din această zonă. De aici dispar marcajele, dar noi urmăm un drum care merge pe creastă până când intră în pădure spre stânga (sud). Aici părăsim drumul și ne angajăm într-un urcuș prin pădurea de molid cca 800 m. La ieșirea din pădure ne așteaptă un jnepeniș flancat de liziere de pădure prin care ne strecurăm cu dificultate. Mergem circa 600 m și apoi ieșim într-o șa luminoasă. De aici, peisajul se schimbă și apar pâlcurile de lespezi de piatră dintre jnepeni, atât de comune în Retezat. Urmează din nou o porțiune dificilă cu jnepeniș. Cu cât urcăm mai mult cu atât jnepenișul lasă locul lespezilor de piatră, pe care înaintăm mai ușor. Există și câteva momâi care ne ajută la orientare. Apoi jnepenișul dispăre complet și rămân doar lespezile de piatră pe care pășim cu atenție și câștigăm repede altitudine, atingând în final Vârful Văcărea, marcat cu o momâie mare. Din când în când câte o lespede ridicată de binevoitori ne arată drumul (marcajul lipsește). De pe Vârful Văcărea se deschide o frumoasă priveliște, se vede creasta pe care o avem de parcurs în continuare cu Vf. Custura la finalul ei, creasta Piule-Pleșa, Oslea dintr-un unghi inedit, Munții Vâlcan etc. Continuăm să mergem pe bolovani, apoi aceștia lasă loc ierbii, pe care înaintăm mai comod. Urcăm în Vârful Lazărului, de unde se vede Retezatul în toată splendoarea sa, dominat de gigantul Custura, Peleaga, Păpușa și Vârful Mare. De aici, cotim puțin spre stânga și urmăm Culmea Custura-Gruiu, înierbată spre sud și prăpăstioasă spre nord, asemeni crestei Făgărașului, ocolind pe la sud vârfurile. La un moment dat, în drept cu Vârful Gruniu, apar primele marcaje BR și CG, rare și șterse. Înainte de ultimul vârf dinainte de Vârful Custura (Vf. Valea Mării), o potecă ciobănească se desprinde spre stânga și pare a ocoli vârfurile. Noi nu apucăm pe ea ci urcăm pe muchie, paralel cu un scoc adânc care poate servi ca adăpost de vânt. După ce trecem de vârf, coborâm pe lângă un scoc similar într-o șa marcată cu un stâlp de metal. Urmează urcușul final pe Vârful Custura, la început pe iarbă și pietre apoi doar pe lespezi mari de piatră. Sus pe vârf ne permitem un moment de odihnă, priveliștea în zilele senine fiind copleșitoare. Deși nu are peste

2,500 m, alături de Retezat, Peleaga, Păpușa și Vârful Mare, acest vârf este un punct de referință important și este văzut din multe locuri de pe potecile Retezatului. De aici, marcajul BR este bine realizat, fiind prezenți și stâlpii metalici, utili mai ales în caz de ceață. Din Vârful Custura, coborâm pe o creastă lată înierbată, presărată cu pietre, apoi pe marginea de sud a unor pâlcuri de jnepeni până în Șaua Plaiul Mic, important nod de poteci. De la Plaiul Mic, intrăm într-un culoar tăiat într-un jnepeniș compact pe care vom merge aproape 2 km. Deoarece poteca este bună și diferența de nivel nu este mare, vom parcurge această porțiune rapid. Jnepenii se răresc și urmează o porțiune înierbată, poteca merge în general pe curba de nivel din nordul Culmii Drăgșanu, trece pe lângă o stână lângă care găsim izvorul La Bolboroși. La izvor este bine să ne aprovizionăm cu apă, deoarece urmează o zonă calcaroasă unde apa e mai greu de găsit. De aici, poteca o ia spre stânga și urcă în creastă printr-un culoar mărginit de jnepeni. Peisajul se schimbă, pajiștile devin mai frumoase, fiind presărate cu tufe de jnepeni și pietre albe. Ocolim Vârful Albele pe la sud și după un parcurs frumos ajungem sub Piatra Iorgovanului, unde întâlnim marcajul TR (marcat pe o piatră mare, albă). Dacă e vreme frumoasă, putem lăsa rucsacii aici și să urcăm până pe vârf (10-15 minute), de unde se deschide o priveliște magnifică. Apoi, ocolim Piatra Iorgovanului pe o potecă tăiată în fața sa nordică, cu grijă să nu alunecăm și ieșim într-o șa lată, înierbată, care are în partea dinspre sud o stână mică acoperită cu plastic roșu. De aici, cotim spre dreapta ocolind un vârfuleț și având mereu în față (peste vale) Vârful Stănuleții Mari, până în Șaua Paltina. În Șaua Paltina, structura geologică se schimbă brusc (apar șisturi cristaline în loc de calcare), semn că este timpul să trecem în Munții Godeanu. Traseul BR continuă în Munții Godeanu, trecerea dintre masive făcându-se ușor, fără a fi nevoie să coborâm în pasuri sau văi joase.

Etape

Vulcan (Paroșeni) - Culmea Tulișa - Curmătura Tulișa - Curmătura Făgețel - Vârful Pilugu (Bilugu) Mare - Vârful Lazărului - Vârful Custura - Șaua Plaiul Mic - Culmea Drăgșanu - Vârful Albele - Piatra Iorgovanului - Șaua Paltina - spre Munții Godeanu

Observații

Marcajul BR este prezent doar după Vârful Custura. Există un marcaj nou TG la începutul traseului, din Vulcan până în creastă. Traseu periculos iarna mai ales în zona vârfurilor Custura și Piatra Iorgovanului. Pe parcursul iernii, se urmează pe cât posibil creasta matematică.

